

Møde i Uddannelsesudvalget – Læreruddannelsen i VIA

Mødested

Campus Aarhus C.
Lokale BE2.01

Mødetidspunkt

26. februar
Kl. 14.00-16.30

REFERAT

Deltagere

Børn & Unge-chef Stefan Møller Christiansen, Aarhus Kommune
Skoleleder Irina Frello Hansen, Aarhus Skolelederforeningen
Skoleleder Winnie Tornvig Hooe, Danmarks Private Skoler – grundskoler og gymnasier
Rektor Peter Damgaard Lunde, Holstebro Gymnasium & hf
Rektor Anne Bisgaard Vase, Odder Gymnasium
Skole- & rådgivningschef Peter Fogde Mikkelsen, Børn & Unge, Holstebro Kommune
Studieleder Pia Bramming, Institut for Pædagogik og Uddannelse, Aarhus Universitet
Professor Nikolaj Elf, Institut for Kulturvidenskaber, Syddansk Universitet
Lærer Frederik Røgen Noesgaard, Danmarks Lærereforening
Næstformand Søren H. Hansen, Aarhus Lærereforening
Underviser Camilla Hjorth Balzarsen, Læreruddannelsen Silkeborg
Underviser Berit Ravnsgaard Christensen, Læreruddannelsen Nørre Nisum
Studerende Jonas Stensdal Klitte, Læreruddannelsen Skive
Studerende Camilla Kaysen, Læreruddannelsen Aarhus
Uddannelsesleder Torben Kirkegaard, EVU
Uddannelsesleder Majbritt Breum Nielsen, Læreruddannelsen og hf Nørre Nisum
Uddannelsesleder Morten Holck Jørgensen, Læreruddannelsen Aarhus
Uddannelsesleder Anja Madsen Kvols, Læreruddannelsen Silkeborg
Uddannelsesleder Anna Marie Hangaard Jensen, Læreruddannelsen Skive
Forskningschef Andreas Rasch-Christensen, Forskningsområde for pædagogik og dannelse VIA (online under punkt 3)
Uddannelsesdekan Elsebeth Jensen, Læreruddannelsen VIA
Kvalitetspartner Anne Gram Junge, Læreruddannelsen VIA

Afbud

Studerende Julie Skaarup Christoffersen, Læreruddannelsen Silkeborg
Studerende Joanna J. N. Hüsge, Læreruddannelsen Nørre Nisum
Skoleleder Kristian Dissing Olesen, Vestre Skole i Silkeborg

Gæster

Mødeleder:

Stefan Møller Christiansen

Referent:

Anne Gram Junge

Dato: 26.02.2025

J.nr.: D25-9740064

Ref.: AJUN

1/8

Dagsorden

1. Godkendelse af dagsorden og opfølgning på referat
2. Nyt fra uddannelsesudvalgets medlemmer, herunder fra de studerende
3. Trivselskommissionens anbefalinger – oplæg ved Andreas Rasch Christensen
4. Korte kurser som følge af nye muligheder
5. Årshjul 2025 – tematikker og eventuelle skolebesøg aftales
6. Eventuelt

14:00-14:05

Punkt 1 – Godkendelse af dagsorden og opfølgning på referat

Sagsansvarlig: Stefan Møller
Christiansen

Journalnr.:

Bilag

Bilag 1 - Referat uddannelsesudvalgmøde 16.12.2024 - VIA Læreruddannelsen

Sagsfremstilling

Godkendelse af dagsorden og opfølgning på referatet fra d. 16.12.2024.

Indstilling

Uddannelsesudvalget godkender dagsordenen og referat.

Referat

Uddannelsesudvalget godkender dagsordenen.

14:05-14:15

Punkt 2 – Nyt fra uddannelsesudvalgets medlemmer, herunder fra de studerende

Sagsansvarlig: Stefan Møller
Christiansen

Journalnr.:

Bilag

Sagsfremstilling

De af udvalgets medlemmer, som har nyt at orientere om, orienterer kort.

De studerende orienterer om nyt fra de studerende.

Indstilling

Uddannelsesudvalget tager orienteringen til efterretning.

Referat

Orientering fra læreruddannelsen:

Elsebeth orienterer om status på arbejdet med implementerings- og udviklingsplan for læreruddannelsen i hhv. Skive, Nørre Nisum og Holstebro på baggrund af bestyrelsens beslutning om de tre udbudssteder i juni 2024. Herunder:

- **I Skive** er der oprettet 16 uddannelsesstillinger. Der har været 17 interesselikende givelser ind til videre. Læreruddannelsen Skive får et ekstra stamhold til de studerende i uddannelsesstillinger fra næste studieår.
- **Følgforskning:** Der arbejdes med følgeforskning ift. udveksling mellem teori og praksis.
- **I Nørre Nisum** arbejdes der med udvikles af den nuværende netuddannelsen, både meritlæreruddannelsen og den ordinære netuddannelsen.
- **I Holstebro** arbejdes der med udvikling af uddannelsen, bl.a. med fokus på professionsidentitet. Én bygning på Campus Holstebro er allokert til læreruddannelsen, som således har fået en samlet 'lærerfløj'. Der arbejdes pt. med indretning af lokalerne.
- **I Silkeborg** arbejdes der med den skolebaseret merituddannelse. Prisen er afgørende for de studerende, og der afventes om prisen sænkes på merituddannelserne.
- **Blendede learning:** Et udviklingsprojekt vedrørende blended learning på tværs af læreruddannelsens udbud er igangsat. Uddannelsesudvalget vil blive orienteret og inddraget senere i processen.
- **EPX:** Der arbejdes på, at HF-uddannelsen i Nørre Nisum kan blive en EPX-uddannelse. Der er store forhåbninger til, at dette kan lade sig gøre.

Orientering fra kommunerne:

- Kommunerne har travlt med at omsætte Kvalitetsprogrammet. Det fylder meget på skolerne pt. Der er mange ny tiltag, som kommer til at have effekt allerede fra næste skoleår, fx juniormesterlære.

Orientering fra de studerende:

- Studerende, orlov/barselsorlov oplever en studieordning, som passer har ikke stemmer overens med SU-klip. Dette slår ekstra hårdt med den ny SU-reform. Elsebeth svarer, at der kan være nogle muligheder i forhold til overflytning til ny studieordning og lægger op til at drøfte dette lokalt med de enkelte uddannelsesledere.

14.15-15.15

Punkt 3 – Trivselskommissionens anbefalinger

Sagsansvarlig: Andreas Rasch-Christensen og Elsebeth Jensen

Journalnr.:

Bilag

Sagsfremstilling

Andreas Rasch Christensen giver et oplæg med særligt fokus på de anbefalinger, som har betydning for skole og læreruddannelse. Efterfølgende drøftes i grupper, hvad anbefalingerne giver anledning til af overvejelser ift. skolen, læreruddannelsen og samarbejdet omkring indhold i den integrerede praktik.

Indstilling

På baggrund af drøftelsen udpeges centrale områder, som kan tages med i det videre arbejde.

Referat

Andreas Rasch Christensen deltager online på mødet og giver uddannelsesudvalget en introduktion til trivselskommissionens arbejde og de centrale pointer og anbefalinger som er relevant i regi af læreruddannelsens uddannelsesudvalg. Andreas' PowerPoints er vedlagt referatet.

Trivselskommissionen har arbejdet med afsæt i det bredest mulige vidensgrundlag. Trivsel anvendes ofte som et bredt "elastikbegreb". Undersøgelse viser en tendens til dalende livstilfredshed – kraftigst i de unge grupper og særligt hos pigerne.

Centrale pointer:

- Vi skal blive tydelige på, hvad vi mener
- Børn og unge lever deres liv på tværs af forskellige arenaer
- Tidlige indsatser (0-6 års området)
- Fællesskaber og det pædagogiske arbejde med dem er afgørende.

I kommissionens forståelse af trivsel er, at *"Man trives, når man overordnet set er glad for sit liv. Man trives, når man kan udvikle sig, udfolde sine evner samt indgå i og bidrage til fællesskaber. Man kan trives, selvom man oplever perioder med modgang og udfordringer. Det afgørende er, at man kan håndtere sådanne perioder"*. Her i ligger, at man har det fysisk og psykisk godt, og at trivsel ikke en stationær tilstand.

Kommissionen har kigget på eksempler på *beskyttende faktorer* og *risikofaktorer* på tre niveauer: individuelt, socialt, strukturelt.

Kommissionen kommer med følgende overordnede anbefalinger:

1. Nyt sprog for trivsel
2. Karakterdannelse
3. Tidlig og rettidig indsats (omhandler både præventive indsatser og fokus på de unge)
4. Fællesskab og meningsfuldhed (fx foreningsliv)
5. Krop og bevægelse (både det fysiske og det pædagogiske)
6. En tidssvarende pædagogisk praksis
7. Et balanceret digitalt liv
8. Det moderne forældreskab

I forhold til uddannelsesudvalget fremhæver Andreas anbefalingen om "En tidssvarende pædagogiske praksis", "Krop og bevægelse", "Fællesskaber og meningsfuldhed."

Spørgsmål og kommentarer fra uddannelsesudvalget:

Anvendelse af anbefalingerne:

- Kommentar: Der er behov for en drøftelse af, hvordan kan man bruge anbefalingerne, fx i skolehjem-samarbejde/-møder

Fællesskabet/fællesskaber:

- Spørgsmål: Vil du uddybe begrebet fællesskaber?
- Svar: En gruppe af unge, som er fælles om noget fælles tredje. Dette inkluderer både formaliserede fællesskaber og uformelle fællesskaber (fx når de unge samles om street basket). Der er bl.a. behov for støtteforanstaltninger til det frivillige arbejde og det pædagogiske arbejde skal stå centralt.

Holistisk tilgang og kontraster:

- Kommentar: Det er et godt og grundigt arbejde, og der gives ros for den holistiske tilgang. Dog er der to ting, som står i kontrast: frihed- og tillidsdagsordenen står øverst, men samtidig anbefales det at forbyde mobiltelefoner.
- Svar: Forbuddet er en politisk diskussion.

Karakterdannelse:

- Spørgsmål: Vil du uddybe begrebet karakterdannelse? Betyder det blot at tage sig mere sammen?
- Svar: Karakterdannelse omfatter dannelse, mestring, fordybelse, motivation og evnen til at indgå i fællesskaber.

Tidssvarende pædagogisk praksis:

- Spørgsmål: Hvad indebærer det at bygge bro i tidssvarende pædagogisk praksis?
- Svar: Det kan inkludere tolærerordninger, fokus på forældresamarbejde og mellemformer. Økonomisk set kan man ikke investere i noget, som vil give besparelser på sigt.

Referat af gruppedrøftelser

Spørgsmål: *Hvad kan og skal de nedenstående fire temaer betyde for hhv. skolens praksis og læreruddannelsens praksis?*

Nyt sprog for trivsel

- Det er godt at få trivselsbegrebet væk fra det sundhedsfaglige og diagnosefokuserede. Væk fra dikotomien: trivsel/mistrivsel og hen til, at det er stadier og balancer, som man kan bevæge sig mellem, hvor udsving i trivsel er naturlige. Denne bevægelse kan skolen være med til at understøtte.
- I vores sprog kommer vi til at fokusere for meget på diagnoser – både på læreruddannelsen og på skolerne. Hvordan får vi flyttet det?

- Det er vigtigt at få sproget for trivsel ind i både skole, uddannelse og samfund, fx fælles i form af udviklingsprojekt på kommunalt eller skoleniveau; inddragelse af forældre i den nye måde at tale om trivsel.
- Et fælles sprog kan gøre arbejdet som lærer mere tilgængeligt ift. hvad trivsel kan være.
- Eleverne skal lære, hvordan de håndterer trivsel/mistrivsel og give robusthed.
- Patologisering er genkendelig på læreruddannelsen. Det betyder ikke, at vi skal imødekomme alt dette med individuelle hensyn, men snarere insistere på det fælles rum. Vi skal ikke lave skoler for individet i skolerne.
- På læreruddannelsen skal vi have fokus på at ruste underviserne til at klæde de studerende på (dobbeltdidaktisk perspektiv).

Karakterdannelse og myndiggørelse

Dannelse vs. karakterdannelse

- Uddannelsesudvalget påpeger vigtigheden af at tale dannelse frem for karakterdannelse. Karakterdannelse er et individualiserende begreb. Dannelse rummer dobbeltheden: individuel dannelse i fællesskab.
- Uddannelsesudvalget ønsker ikke, at begrebet 'karakterdannelse' indskrives i formålsparagraffen.

Fællesskab og skærme

- Fællesskaber – hvad sker der for rummet/fællesskabet ved brug af skærm. Der er også et sprog, som skal læres her. Hvordan opfører man sig ordentligt her? Forstår de ældre generationer de unges fællesskaber og fordybelse?
- Vi må også selv skabe nye sprog og begreber for fællesskaber, fx hvornår stempler man ud via smartphones?

Medbestemmelse og mestring

- Det, der kan fremme trivsel, er medbestemmelse. Dette blev skrevet ud. Bemærkelsesværdigt. Mestring af ubehaget bør også være centralt og man bør arbejde med dette. Hvor er rummet til dette i skolen? (fx er klassens time fjernet i folkeskolen).
- Eleverne i skolen skal lære at fordybe sig, mestre, at blive fagligt begejstrede. Det er vigtigt at være klar på målet med at undvære smartphones.
- Mestring er vigtig. Måder at være i fællesskaber på er vigtigt.
- Vi må ikke fjerne al modstand og modgang. Børn og unge skal møde modstand og modgang i passende mængder.

Professionsrollen

- Vi skal være opmærksomme på professionsrollen – hvordan arbejder man som lærer med dannelse som en del af undervisningen.

En tidssvarende pædagogisk praksis

- Hvad kan og skal det betyde for skolens praksis?
- Det er paradoksalt, at man har skrevet medbestemmelse ud af fagfornyelsen, når man gerne vil invitere til medbestemmelse for at fremme trivsel.
- Man skal få mulighed for at lære at mestre ubehag.
- Autoritet uden at være autoritær.
- Medbestemmelse og respektfuld dialog. At møde og blive mødt af respektfuld oplysning.
- Hvordan kan vi hjælpe alle med ind i et fællesskab med hver deres stemme?
- Det er ikke længere til diskussion, om man skal lave visuel understøttelse, strukturere undervisningen osv. Det er en grundlæggende del af det at være lærer. De studerende skal møde det. Underviserne kan gøre brug af nogle af de 'specialpædagogiske' tilgange i undervisningen på læreruddannelsen.
- Det relationelle – også som et skemalagt rum – måtte gerne få mere plads. Klassens time er mange steder fjernet. Kvalitetsprogrammet lægger op til at genindføre det, dog ikke med økonomi.
- Man skal arbejde meget med hvilke fællesskaber eleverne er del af.

Forældreskab anno 2025

Samspil mellem skole og forældre

- Vigtigt at understøtte samspillet mellem skole og forældre. Vi skal anerkende den enorme mangfoldighed. Men man skal have absolut størst fokus på familier med social slagside. Der skal hovedfokus ligge. Med al respekt for 12-tals-pigernes udfordringer.
- Hvordan lærer de lærerstuderende at samarbejde med den nuværende forældregeneration? Vi skal være opmærksomme på dilemmaer, der ligger heri.

Diagnosticering:

- Vi kan prøve at udfordre behovet for diagnosticering - både ift. hjem og elever og lærerstuderende.

Rådgivning vs. umyndiggørelse

- Der er en balancegang mellem at give gode råd til usikre forældre og ikke umyndiggøre forældrene. Vi vil gerne have dem til at sætte grænser for deres børn, men vi skal heller ikke gå for langt ind på deres banehalvdel.

15.30-16.15

Punkt 4 – Korte kurser som følge af nye muligheder

Sagsansvarlig: Torben Kirkegaard

Journalnr.:

Bilag

Sagsfremstilling

Fra skoleåret udbyder VIA kurser som individuel kompetenceudvikling bl.a. med udgangspunkt i alle folkeskolens undervisningsfag. Som ansat på overenskomst mellem KL og Lærernes Centralorganisation (Danmarks Lærerforening og Uddannelsesforbundet) kan man pr. 1. april 2025 søge støtte til kompetenceudvikling i Den Kommunale Kompetencefond. Tilskuddet kan dække deltagerpris, materialer, vikarudgifter og transport.

Torben præsenterer status fra arbejdet og dialogerne med KL og DLF om udbuddet - og vi drøfter kort muligheder og opmærksomhedspunkter i forhold til at skabe kendskab og deltagelsesmuligheder omkring kurserne i hele regionen.

Deltagerne fra de forskellige kommuner byder ind med deres overvejelser.

Indstilling

Uddannelsesudvalget tager orienteringen til efterretning og kommer med input til at sikre kendskab til VIAs nye kurser for individuel kompetenceudvikling og sikre deltagelsesmuligheder for ansatte i regionen.

Referat

Powerpoint-oplæg er vedlagt referatet: *Oplæg - Kurser i undervisningsfag*

Torbens orientering er en foreløbig status, som taler ind i hhv. frisættelsesdagsordenen, livslanglæring og fagfornyelse.

Fire ud af fem lærer oplever behov for kompetenceudvikling, herunder fagfaglig opdatering. Denne kompetenceudvikling skal drives af lærernes egen interesse (frisættelsesdagsordenen) – frem for obligatorisk og fælles kompetenceudvikling for større medarbejdergrupper.

Der er tale om åben og individuel kompetenceudvikling med udgangspunkt i fagene. Der afsættes 150 mio. kr. årligt til kompetencefonden for skoleåret 2025/26. Der er tale om varige midler. Det er så mange midler, at alle som søger og som er berettigede forventes at få.

Der kan søges tilskud fra 1. april. Den kommunale kompetencefond er et supplement med fokus på undervisningsfagene. Skolerne skal fortsat finde penge til øvrig kompetenceudvikling. Kompetencefonden dækker 80% af de samlede udgifter til deltagerpris, materialer, vikarudgifter, ophold, transport. Det resterende skal dækkes af arbejdspladsen. Alle ansatte på overenskomst ml Kommunernes Landsforening og Lærernes Centralorganisation kan søge midler til kompetenceudvikling.

Kompetencefonden dækker, hvis kurserne inden for de to kategorier: fagligt løft og aktiv læring.

Fagene oprettes og udbydes ved som minimum 10 deltagere for at dække hele region.

Torben lægger afslutningsvist op til drøftelser uddannelsesudvalget. Hvem fx "gatekeepere" ift. at få lærerne afsted på kurserne? Er det manglende kendskab til kurser, skoleleders prioritering, tid etc.

Spørgsmål og drøftelse

Der bliver spurgt til, hvilke fag der udbydes. De findes på via.dk: [Lærer: Søg tilskud til fagkurser | VIA](#)

- Winnie Tornvig Hooge: Hvad med lærere på specialskoler?
- Irena Frello: På skolerne oplever de, at foldere på lærerværelset har interesse blandt lærerne.
- Søren Hansen: Aarhus Lærerforening reklamerer lige nu for kurserne.
- Nicolaj Elf: Hvordan fungerer det ift. at dække undervisningen på skolerne? Kan det være en barriere? Svar: alternativt har tidligere været mere omfattende kompetenceudviklingsmoduler.
- Irena Frello: Den største udfordring er, at læreren er væk fra børnene. Ser man bort fra det, så vil opgaven med at komme hjem med 'ny viden' og dele med kollegaer blive fjernet fra udelukkende vejlederens skulder.
- Stefan Møller Christiansen: Ift. stærkere/professionelle læringsfællesskaber så rammer indsatsen godt ind i et behov. Der har ikke været meget fokus på kompetenceudvikling inden for det fagfaglige ind i fagene, herunder også de små fag som madkundskab, tysk osv.
- Stefan Møller Christiansen: Hvis det bliver en bragende succes, så mangler kommer vi til at mangle lærere ude i skolen. Men det er svært at finde noget dårligt i modellen.
- Peter Fogde: Det er vigtigt, at man har udbudt fag i hele regionen. Det er centralt, hvis man skal have lærerne i udkantsområderne til at deltage.
- Camilla Kayser: Kunne VIA tale med de studerende om, at de kan stille krav til arbejdspladsen ift. kompetenceudvikling.
- Søren Hansen: Vigtigt at kunne komme afsted sammen som kollegaer.

16.15-16.25

Punkt 5 – Årshjul 2025 – tematikker og eventuelle skolebesøg aftales

Sagsansvarlig: Anne Gram
Junge

Journalnr.:

Bilag

Bilag 5 - Årshjul for uddannelsesudvalget 2025 - VIA Lærerruddannelsen

Sagsfremstilling

På uddannelsesudvalgsmødet i december kom uddannelsesudvalget med input til årshjul for uddannelsesudvalgsmøderne i 2025. Med afsæt i udvalgets input er der lavet et udkast til årshjul for møderne i 2025 (se bilag).

Indstilling

Det indstilles, at uddannelsesudvalget godkender årshjulet, og at udvalget aftaler mulighed for et eventuelt skolebesøg i forbindelse med næstkommende møde i d. 7. maj.

Referat

Det undersøges om mødet d. 7. maj kan blive på en skole i Silkeborg med afsæt i emnet "Overgang fra uddannelse til job".

Novembermødet er flyttet til d. 19. november. Skive inviterer til skolebesøg ift. emnet "Juniormesterlærer".

Uddannelsesudvalget godkendte årshjul med ovenstående opdateringer. Årshjulet medsendes referatet.

16.25 -16.30

Punkt 6 – Eventuelt

Sagsansvarlig: Stefan Møller
Christiansen

Journalnr.:

Bilag

Sagsfremstilling

Indstilling

Referat

Intet til referat.